

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне здравствене установе Болница Невесиње
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ051-23

Бања Лука, 12.07.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод.....	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	13
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Биланс успјеха	14
	6.1.1. Пословни приходи и расходи.....	14
	6.1.2. Финансијски приходи и расходи	16
	6.1.3. Добитак/губитак редовне активности.....	17
	6.1.4. Остали добици и губици.....	17
	6.1.5. Нето добит и губитак периода.....	17
	6.2. Биланс стања.....	17
	6.2.1. Билансна актива.....	17
	6.2.2. Билансна пасива	20
	6.2.3. Ванбилансна евиденција.....	22
	6.3. Биланс токова готовине	22
	6.4. Временска неограниченост пословања	22
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	22
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	23

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Болница Невесиње који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31.12.2022. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Јавне здравствене установе Болница Невесиње, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер пописом није обухваћен пословни објекат, земљиште, нематеријална средства, мјенице и активна временска разграничења, те извјештаји комисија не садрже упоредне податке стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.1 овог Извјештаја:

Земљиште и дио пословног објекта као и нематеријална имовина нису признати у пословним књигама, што није у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, МРС 38 – Нематеријална имовина и одредбама Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.3. овог Извјештаја

Пословни објекат који је Јавној здравственој установи Болница Невесиње уступљен на коришћење без накнаде и мјенице за обезбјеђење измирења дугорочног кредита нису исказане на позицијама ванбилансне активе и пасиве сходно Правилнику о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачкама 6.4. и 6.6. овог Извјештаја:

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације везане за сталност пословања, што није у складу са MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграф 25 и 26.

Такође, у Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене додатне информације у складу са захтјевима MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја, MPC 2 – Залихе, MPC 7 – Извјештај о токовима готовине, MPC 16 – Некретнине, постројења и опрема и MPC 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Болница Невесиње за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију

финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 12.07.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Болница Невесиње за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавне здравствене установе Болница Невесиње за 2022. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под 3. овог Извјештаја:

У току 2022. године радни однос на одређено вријеме су засновала три лица, а за њихово запошљавање није прибављена сагласност надлежног Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, што није у складу са тачком 2. Закључка Владе Републике Српске од 28.01.2015. године

Јавна здравствена установа Болница Невесиње није успоставила помоћну књигу непокретности, постројења и опреме, што није у складу са чланом 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Благајничко пословање није вршено у складу са чланом 3. став (1) тачка њ) и чланом 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем, јер су вршене исплате за трошкове службених путовања у износима који су већи од износа прописаних уредбом, а полог пазара није вршен у прописаном року.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

Јавна здравствена установа Болница Невесиње извршила је набавку медицинских уређаја и услуга сервиса медицинских уређаја, набавку медицинског потрошног материјала, набавку кисеоника, набавку услуга збрињавања медицинског отпада и набавку угоститељских услуга и услуга смјештаја у најмањем износу од 88.203 КМ без ПДВ-а без проведених поступака јавних набавки, што није у складу са чланом 6., 17. и 18. Закона о јавним набавкама.

Јавна здравствена установа Болница Невесиње провела је више мањих поступака за набавку екстра лаког лож уља за гријање, набавку линеарних и циркуларних стаплера, набавку потрошног материјала за „Olymrus“ генератор и набавку потрошног материјала за лапараскопске операције, чиме је извршила дијелење набавки, што није у складу са чланом 15. Закона о јавним набавкама.

Јавна здравствена установа Болница Невесиње није вршила објављивање проведених поступака директних споразума на Порталу јавних набавки БиХ и објављивање основних елемената закључених уговора на својој веб страници, што није у складу са чланом 75. став (1 и 2) Закона о јавним набавкама.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне здравствене установе Болница Невесиње обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне здравствене установе Болница Невесиње.

Бања Лука, 12.07.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа имовине и обавеза, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза и извјештавање о попису врши у складу са чланом 4., 16., 18. и 20. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) изврши признавање нематеријалних средства која се користе у сврху пословања у складу са захтјевима МРС 38 – Нематеријална имовина, параграф 18, 21 и 22 и чланом 3. став (1) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 3) сходно Уговору о диоби непокретности и Рјешењу о укњижби права власништва изврши признавање вриједности припадајућег дијела земљишта и одмјеравање након почетног признавања вриједности припадајућег дијела пословног објекта у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 7, 15, 29 и 31-37 и чланом 4. став (2) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 4) изврши усклађивање Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Болнице са чланом 7. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и Међународним рачуноводственим стандардима,
- 5) обрачун трошкова амортизације опреме врши по стопама утврђеним Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа,
- 6) вриједност пословног објекта уступљеног од Добротворног фонда и мјеница за измирење дугорочног кредита исказује на позицијама ванбилансне активе и пасиве у складу са чланом 67. и 68. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и
- 7) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањује информације о примијењеним рачуноводственим политикама, сталности пословања и додатне информације у складу са захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) пријем у радни однос по уговору о раду на одређено вријеме врши уз прибављену сагласност надлежног министарства у складу са тачком 2. Закључка Владе Републике Српске,
- 2) успоставе помоћне књиге непокретности, постројења и опреме у складу са чланом 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 3) предузму активности на успостављању система интерних контрола у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се успостави књига пословних процеса, те идентификују и процијене ризици,
- 4) дефинишу контролне активности за коришћење моторних возила, мобилних телефона и репрезентације,

- 5) планирање јавних набавки, одабир и провођење поступака јавних набавки, те објављивање основних елемената закључених уговора и извјештавање о проведеним поступцима Агенцији за јавне набавке БиХ врши у складу са одредбама члана 6., 15., 17., 18. и 75. Закона о јавним набавкама,
- 6) благајничко пословање врши у складу са чланом 3. став (1) тачка ђ) и чланом 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем и
- 7) исказани основни капитал у пословним књигама и основни капитал уписан у судском регистру међусобно ускладе сходно члану 22. Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској.

Препоручује се Управном одбору Болнице да обезбиједи да се:

- 8) изврши усклађивање Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са захтјевима надлежног министарства и прибави сагласност од истог у складу са чланом 19. Закона о систему јавних служби.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о здравственој заштити
- Закон о систему јавних служби
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске
- Закон о регистрацији пословних објеката у Републици Српској, члан 22.
- Закон о јавним набавкама
- Закон о раду, члан 204-207.
- Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске
- Посебан колективни уговор за запослене у јавним установама у области здравства у Републици Српској
- Закон о порезу на доходак , главе од I до IV, VI, X, XII и XIII
- Закон о пореском поступку, члан 81. и 120.
- Закон о доприносима, члан 22.
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26. и 27.
- Уредба о условима и плаћању готовим новцем
- Правилник о основама за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и начину финансирања здравствене заштите у Републици Српској у 2022. години
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза
- Правилник о примјени годишњих амортизационих стопа
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској
- Одлука о партиципацији
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЈЗУ Болница Невесиње
- Појединачни колективни уговор за запослене у ЈЗУ Болница Невесиње

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна здравствена установа Болница Невесиње је правно лице са статусом здравствене установе првог реда у категоризацији болница. Обавља друштвену дјелатност од посебног интереса која се односи на пружање здравствених услуга примарног, секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите, дијагностике, лијечења, медицинске рехабилитације, здравствене његе болесника, боравак и исхрану болесника. Одлуком Владе Републике Српске, Болница је основана 1996. године као Јавна здравствена установа Општа болница Невесиње, а Одлуком о усклађивању аката о оснивању од 2012. године послује под називом Јавна здравствена установа Болница Невесиње (у даљем тексту: Болница).

Обављање дјелатности, организација рада, финансирање и друга значајна питања везана за рад Болнице регулисана су Законом о здравственој заштити ("Службени гласник Републике Српске" број 57/22), Законом о обавезном здравственом осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број 93/22 и 132/22) и Законом о систему јавних служби ("Службени гласник Републике Српске" број 68/07, 109/12 и 44/16).

Органи руковођења и управљања Болницом су управни одбор и директор, које именује и разрјешава Влада Републике Српске. Стручна тијела Болнице су Колегијум и Етички одбор.

Средства за финансирање рада Болнице обезбјеђена су од Фонда здравственог осигурања Републике Српске, буџета Републике, буџета општине Невесиње, корисника здравствене заштите, донација и других извора.

Финансијско пословање се обавља преко рачуна отворених код пословних банака.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији, Болница није имала примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Болнице.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом као основним општим актом Болнице утврђени су дјелатност, заступање, представљање, унутрашња организација, органи управљања и руковођења, јавност рада и друга значајна питања за пословање Болнице.

Управни одбор Болнице донио је Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈЗУ Болница Невесиње од 17.10.2019. године донио је Управни одбор Болнице. У поступку давања сагласности на исти, Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске донијело је Привремено рјешење о давању сагласности на наведени Правилник на период до 30.06.2020. године, до када се Управни одбор Болнице обавезује отклонити констатоване неправилности, које су се односиле на усклађивање назива основних и унутрашњих организационих јединица, усклађивање назива руководних мјеста, тачан број потребних извршилаца на појединим радним мјестима и друго. До завршетка ревизије, нису извршена усклађивања према захтјевима министарства и није прибављена сагласност надлежног министарства на правилник, што није у складу са чланом 19. став (1) тачка 4) и став (2) Закона о систему јавних служби.

Према постојећем Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, систематизовано је 70 радних мјеста са 117 извршилаца, а на дан 31.12.2022. године у Болници је било је запослено 88 извршилаца и то 85 по уговору о раду на неодређено и три по уговору о раду на одређено вријеме.

Пријем у радни однос три извршиоца по уговору о раду на одређено вријеме у току 2022. године вршен је без претходно прибављене сагласности Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, што није у складу са тачком 2. Закључка Владе Републике Српске од 28.01.2015. године. Радни однос је престао за три радника и то по основу стеченог права за одлазак у пензију, споразумног прекида радног односа и датог отказа од стране запосленог.

Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 2007. године није усклађен са измјенама прописа везаним за успостављање и функционисање система књиговодства и рачуноводства и захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања, што није у складу са чланом 7. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15 и 78/20). Наведеним правилником нису дефинисане рачуноводствене политике одмјеравања након почетног признавања непокретности, постројења и опреме, признавања и евидентирања дониране опреме, медицинског и санитетског материјала, признавање, вредновање и евидентирање туђе имовине и гаранција (ванбилансна евиденција), а прописане стопе амортизације нису усаглашене са важећим прописима.

Помоћна књига непокретности, постројења и опреме није успостављена, што није у складу са чланом 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске због чега је онемогућена аналитичка евиденција и хронолошки преглед пословних промјена на сталним средствима, детаљани подаци о средству као што су датум набавке, назив добављача, јединица мјере, процијењени вијек трајања, годишњи и акумулирани отпис вриједности, накнадне процјене вриједности и други подаци појединачног средства.

Болница није успоставила евиденцију о коришћењу моторних возила (службено и санитетско), није прописала правила коришћења и норматив потрошње горива по моторном возилу и није вршила контролу утрошка горива и трошкове текућег одржавања по поједином возилу. Такође, интерним актима нису утврђени услови и начин коришћења мобилних телефона у службене сврхе од стране запослених и права на коришћење услуга репрезентације.

Благајничко пословање није вршено у складу са чланом 3. став (1) тачка њ) и чланом 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем („Службени гласник Републике Српске“ број 86/12, 10/14 и 7/23), јер су вршене исплате за трошкове службених путовања у износима који су већи од износа прописаних уредбом, а полог пазара није вршен у прописаном року. Такође, стање готовине у благајни у току године и на крају обрачунског периода је било веће од износа утврђеног Одлуком о висини благајничког максимума из 2004. године, што није у складу са чланом 7. исте уредбе. Доношењем Одлуке о висини благајничког максимума од 24.02.2023. године, наведена неправилност је отклоњена.

Осим за Породилиште Одсјека за гинекологију и акушерство од 20.01.2022. године, није извршена акредитација и сертификација Болнице код Агенције за сертификацију, акредитацију и унапређење квалитета здравствене заштите у Републици Српској према одредбама члана 97. став (2) Закона о здравственој заштити.

Болница је ангажовала лице по уговору на неодређено вријеме на радно мјесто Координатор квалитета, које је било одговорно и за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле. Наведено лице од 2020. године обавља

послове стручног сарадника за економско финансијске послове. Болница није сачинила годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за 2022. годину како је прописано Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22). Такође, није успостављена књига пословних процеса, нису идентификовани и процијењени ризици као и друге активности дефинисане одредбама Закона и систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 99/17).

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није обављен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21), у дијелу који се односи на сљедеће:

- пописом није обухваћен туђи пословни објекат који је Болници уступљен на коришћење, пословни објекат и земљиште у власништву Болнице, нематеријална средства, активна временска разграничења, мјенице као гаранција за измирење дугорочног кредита, члан 4. став (2), (3) и (4),
- није формирана централна пописна комисија (а формирано је више пописних комисија), члан 16.,
- није извршен пренос података о стањима краткорочних потраживања и обавеза преузетих из документације која садржи екстерну потврду стања, те нису утврђене вриједносне разлике између књиговодственог и стварног стања пописане имовине и обавеза, члан 18. став (1) тачке (5 и 7) и
- извјештаји о попису не садрже упоредне прегледе књиговодственог и стварног стања пописане имовине и обавеза и преглед количинских и вриједносних разлика између књиговодственог и стварног стања у складу са чланом 20. став (1) тачка (3 и 4).

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим захтјевима и прописима, што је наведено у овој и у већини тачака овог извјештаја.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **пријем у радни однос по уговору о раду на одређено вријеме врши уз прибављену сагласност надлежног министарства у складу са тачком 2. Закључка Владе Републике Српске,**
- **изврши усклађивање Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама са важећим прописима и Међународним рачуноводственим стандардима у складу са чланом 7. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске**
- **успоставе помоћне књиге непокретности, постројења и опреме у складу са чланом 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**
- **предузму активности на успостављању система интерних контрола у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се успостави књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици,**

- дефинишу контролне активности за коришћење моторних возила, мобилних телефона и репрезентације,
- благајничко пословање врши у складу са чланом 3. став (1) тачка њ) и чланом 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем и
- поступци и процедуре провођења пописа имовине и обавеза, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза и извјештавање о попису врши у складу са чланом 4., 16., 18. и 20. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоручује се Управном одбору Болнице да обезбиједи да се изврши усклађивање Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са захтјевима надлежног министарства и прибави сагласност од истог у складу са чланом 19. Закона о систему јавних служби.

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2022. годину планиране су набавке укупне вриједности од 2.202.408 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: без ПДВ-а) и то набавке роба (1.965.378 КМ), услуга (231.130 КМ) и извођења радова (5.900 КМ). Према извјештају о реализацији у току 2022. године проведено је укупно 48 поступака јавних набавки укупне уговорене вриједности од 1.314.719 КМ без ПДВ-а.

Планиране а нереализоване набавке (57 поступака) у вриједности од 703.800 КМ без ПДВ-а највећим дијелом се односе на набавку лијекова (380.000 КМ), медицинских гасова (78.130 КМ), хирушких конаца (50.000 КМ), механичког морселатора (26.000 КМ), санитетског материјала (20.000 КМ), дефибрилатора (13.700 КМ), сервисирања опреме драегер (10.000 КМ), опрема за скрининг слуха (10.000 КМ) и друге набавке мањих вриједности.

Ревизијским испитивањима обухваћено је седам поступака укупне вриједности од 1.008.647 КМ без ПДВ-а, што чини 80% од укупно реализованих набавки и то путем отвореног поступка за набавку ЦТ апарата (598.000 КМ), реагенаса за лабораторију (120.839 КМ), лож уља (77.156 КМ), другу набавку лож уља за гријање (104.148 КМ), линеарних стаплера (86.539 КМ), конкурентски захтјев за доставу понуда за набавку горива за службена возила (16.023 КМ) и путем директног споразума материјала за лапараскопске операције (5.942 КМ).

Ревизијским испитивањима је утврђено да поступци јавних набавки нису проведени у складу са Законом о јавним набавкама и подзаконским актима и то

- Болница је провела набавке (нису планиране) у најмањем износу од 88.203 КМ без ПДВ-а и то набавку медицинских уређаја и услуга сервиса медицинских уређаја, набавку медицинског потрошног материјала (55.456 КМ), набавку кисеоника (25.579 КМ), набавку услуга збрињавања медицинског отпада (3.503 КМ) и набавку угоститељских услуга и услуга смјештаја (3.666 КМ), без проведених поступака јавних набавки, што није у складу са чланом 6., 17. и 18. Закона,
- проведено је више мањих поступака јавних набавки и то за набавку екстра лаког лож уља за гријање проведена су четири поступка укупно уговорене вриједности 193.257 КМ без ПДВ, набавку линеарних и циркуларних стаплера проведена су три поступка укупно уговорене вриједности 85.755 КМ без ПДВ, набавку потрошног материјала за „Olympus“ генератор проведена су два поступка укупно уговорене вриједности 11.899 КМ без ПДВ и за набавку потрошног материјала за лапараскопске операције проведена су два поступка укупно уговорене вриједности 11.502 КМ без ПДВ-а, чиме је извршила дијелење набавки, што није у складу са чланом 15. Закона,

- није вршено пријављивање проведених поступака директних споразума за набавку прехранбених производа, набавку медицинских гасова, набавку канцеларијског материјала, набавку услуга одржавања моторних возила, набавку екстра лаког лож уља за гријање, набавку услуга пуњења и сервисирања тонера, набавку услуга превоза, набавку услуга сервисирања стелиризатора, набавку производа од пластике, укупне вриједности од 66.717 КМ без ПДВ-а у систем јавних набавки на Порталу јавних набавки БиХ, што није у складу са чланом 75. став (1) Закона и
- није вршено објављивање основних елемената закључених уговора на својој веб страници, што није у складу са чланом 75. став (2) Закона.

Фонд здравственог осигурања Републике Српске врши централизоване набавке лијекова са Основне болничке листе за здравствене установе у Републици Српској и врши плаћања за уговорену количину лијекова за Болницу (545.286 КМ), а за плаћене износе доспјелих фактура умањује средства Болници према уговору о пружању здравствених услуга.

Препоручује се директору да обезбиједи да се планирање јавних набавки, одабир и провођење поступака јавних набавки те објављивање основних елемената закључених уговора и извјештавање о проведеним поступцима Агенцији за јавне набавке БиХ врши у складу са одредбама члана 6., 15., 17., 18. и 75. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

План пословања за 2022. годину који укључује Финансијски план, План јавних набавки, План кадрова, План специјализација и субспецијализација и План стручног усавршавања, Управни одбор је усвојио Одлуком од 17.01.2022. године у складу са чланом 17. став (1) тачка 4) Закона о систему јавних служби. Одлуком Владе Републике Српске дата је сагласност на План пословања за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 50/23).

Финансијским планом за 2022. годину у складу са средствима које обезбјеђује Фонд здравственог осигурања планирани су приходи у износу од 5.981.154 КМ, расходи у износу од 5.980.610 КМ и добитак у износу од 544 КМ.

Планирани приходи се односе на приходе од Фонда здравственог осигурања Републике Српске по основу уговора о регулисању међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга осигураним лицима (5.208.674 КМ), партиципација (35.000 КМ), пружених здравствених услуга (66.000 КМ), остале приходе (665.000 КМ) и финансијске приходе (6.480 КМ).

Расходи су планирани у укупном износу од 5.980.610 КМ и односе се на трошкове материјала (1.667.000 КМ), зарада, накнаде зарада и осталих личних примања (3.302.194 КМ), производних услуга (100.000 КМ), амортизације и резервисања (660.000 КМ), нематеријалне трошкове (162.000 КМ), затим финансијске расходе (78.916 КМ) и остале расходе (2.000 КМ). Планирани расходи укључују расходе амортизације и резервисања који суштински представљају обрачунску категорију расхода и не одражавају одлив средстава.

6. Финансијски извјештаји

Финансијски извјештаји Болнице су припремљени и презентовани у обрасцима прописаним Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22).

Управни одбор Болнице је 28.04.2023. године усвојио Извјештај о раду и Извјештај о финансијском пословању за 2022. годину, према којем су укупни приходи исказани у износу од 6.863.645 КМ, што је за 15% више у односу на планиране приходе, а укупни расходи у износу од 5.309.484 КМ, што је за 11% мање од планираних расхода. До израде предметног ревизијског извјештаја није усвојен Извјештај о раду и финансијски извјештај за 2022. годину.

6.1. Биланс успјеха

У обрасцу Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату у периоду) исказани су укупни приходи у износу од 6.863.645 КМ, укупни расходи у износу од 5.309.484 КМ и укупан износ добити од 1.554.161 КМ.

6.1.1. Пословни приходи и расходи

6.1.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи исказани су у износу од 5.766.124 КМ, а чине их приходи од продаје учинака и остали пословни приходи.

Приходи од продаје учинака исказани су у износу од 4.922.026 КМ, а односе се на приходе од пружених здравствених услуга које финансира Фонд здравственог осигурања Републике Српске (4.761.680 КМ), пружених услуга неосигураним лицима (111.048 КМ), партиципације (39.421 КМ), остале услуге (8.534 КМ) и пружених услуга Федерацији БиХ (1.343 КМ).

Приходе од пружених здравствених услуга које финансира Фонд здравственог осигурања Републике Српске чине приходи по основу болничке здравствене заштите (1.601.047 КМ), консултативно специјалистичке здравствене заштите и дијагностике секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите и услуга пратилаца болесне особе (2.150.006 КМ), услуга пружених уз ангажман иностраних стручњака (729.493 КМ), палијативне његе, терминалних стања малигних и немалигних болести (140.166 КМ), консултативно специјалистичких здравствених услуга гинекологије и педијатрије примарног нивоа (116.119 КМ), услуга санитетског превоза (14.268 КМ), услуга пружених иностраним осигураницима (8.676 КМ) и осталих услуга (1.905 КМ).

У складу са Правилником о основама за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и начину финансирања здравствене заштите у Републици Српској за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 118/21), Болница је са Фондом здравственог осигурања Републике Српске закључила Уговор о регулисању међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга осигураним лицима Фонда здравственог осигурања у 2022. години у износу од 5.187.674 КМ. Анексом I уговора од 04.07.2022. године извршена је прерасподјела уговорене вриједности, а Анексом II уговора од 08.08.2022. године уговорена су додатна средства за финансирање Модела IV у износу од 150.000 КМ односно у укупном износу од 5.337.674 КМ.

Према закљученом уговору, Болница је Фонду здравственог осигурања мјесечно фактурисала једну дванаестину уговорене вриједности за услуге консултативно специјалистичке здравствене заштите и дијагностике секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите и услуге пратилаца болесне особе, а за остале здравствене услуге у висини стварних трошкова. На крају обрачунског периода, Болници је призната реализација пружених здравствених услуга према закљученом уговору у укупном износу од 4.761.680 КМ.

Приходи од пружених услуга неосигураним лицима Фонда здравственог осигурања (111.048 КМ) остварени су наплатом здравствених услуга лицима који нису

осигураници Фонда према важећој Одлуци о усвајању Цјеновника здравствених услуга Фонда здравственог осигурања Републике Српске.

Приходи од партиципације остварени су на готовинском основу према Одлуци о партиципацији („Службени гласник Републике Српске“ број 58/16, 83/16, 112/16, 1/17, 29/17, 46/19, 107/19 и 19/21).

Остали пословни приходи исказани су у износу од 844.098 КМ односе се на приходе по основу закупа пословних простора (10.654 КМ), приходи од донација (813.444 КМ) и приходи из буџета општине (20.000 КМ).

Приходи од закупа односе се на уплате трошкова електричне енергије, гријања и осталих комуналних трошкова од стране корисника према закљученом Уговору о коришћењу просторија Хитне службе са ЈЗУ Дом здравља Невесиње (4.368 КМ) и Уговора о пословно-техничкој сарадњи са ЈУ Завод за трансфузијску медицину Републике Српске Бања Лука (6.286 КМ). Уступљени простори се налазе у новој згради у којој је смјештена Болница.

Приходи од донација се односе на вриједност укинутих одложених прихода по основу обрачунате амортизације поткровља из донираних средстава (5.970 КМ), дониране опреме (621.582 КМ), отпис нето вриједности неупотребљиве дониране опреме (168.853 КМ) и утрошених донираних залиха потрошног медицинског материјала (17.038 КМ) у складу са МРС 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државних помоћи, параграф 17.

Приходи из буџета општине односе се на средства гранта као финансијске помоћи у пословању Болнице, планирана у буџету општине Невесиње за 2022. годину. Према Извјештају о намјенском утрошку додијелених средстава, измирени су доспјели рачуни за услуге одвоза смећа, утрошка воде и услуге лабораторијске дијагностике.

6.1.1.2. Пословни расходи

Пословни расходи исказани су у износу од 5.036.585 КМ, а чине их трошкови материјала, трошкови горива и енергије, трошкови бруто плата, накнада плата и осталих личних примања, трошкови производних услуга, трошкови резервисања и амортизације, нематеријални трошкови и трошкови пореза и доприноса.

Трошкови материјала исказани у износу од 760.853 КМ односе се на трошкове набавке лијекова и медицинског материјала (715.127 КМ), ауто гума (4.823 КМ), текућег одржавања (30.341 КМ), ситног инвентара (5.077 КМ) и канцеларијског материјала (5.485 КМ).

Трошкови набавке лијекова и медицинског материјала највећим дијелом се односи на трошкове лијекова са Основне болничке листе лијекова набављени по уговорима проведених поступака централизованих јавних набавки Фонда здравственог осигурања (305.927 КМ) и трошкове потрошног медицинског и санитетског материјала набављених по уговорима проведених поступака јавних набавки Болнице (409.200 КМ).

Трошкови горива и енергије исказани у износу од 234.489 КМ односе се на трошкове горива за службена и санитетска возила (23.190 КМ), лож уља за центално гријање (168.014 КМ) и електричне енергије (43.285 КМ).

Трошкови бруто плата, накнада плата и осталих личних примања исказани у износу од 2.480.768 КМ односе се на трошкове бруто плата и накнада плата (2.431.181 КМ) и трошкове осталих личних примања (49.587 КМ).

Обрачун бруто плата, накнада плата и осталих личних примања вршен је у складу са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 68/22, који је ступио на снагу од 01.08.2022. године), Посебним колективним уговором за запослене у области

здравства у Републици Српској (“Службени гласник Републике Српске” број 2/22), Појединачним колективним уговором за запослене у ЈЗУ Болница Невесиње, Одлуком о утврђивању цијене рада („Службени гласник Републике Српске“ број 42/22), Одлуком о увођењу дежурства и приправности и висини накнаде за приправност и дежурство и важећим прописима који уређују обрачун пореза и доприноса на лична примања.

Трошкови осталих личних примања највећим дијелом се односе на бруто накнаде члановима Управног одбора (11.994 КМ), отпремнине по основу одласка у пензију (7.922 КМ), новчане помоћи у случају смрти члана уже породице (12.900 КМ), јубиларне награде (1.516 КМ), трошкове дневница за службена путовања (4.388 КМ) и накнаде превоза на посао и са посла (7.599 КМ).

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 701.893 КМ, а чине их трошкови превоза и производних услуга (6.747 КМ), поштанских услуга (10.901 КМ), услуга одржавања (29.942 КМ), комуналних услуга (9.204 КМ) и трошкови по основу уговора о дјелу и привременим и повременим пословима (645.099 КМ).

Трошкови по основу уговора о дјелу и по основу привремених и повремених послова се односе на трошкове по основу закључених уговора са докторима специјалистима из области анестезије, реаниматологије, ортопедије, патологије, абдоменалне хирургије, опште хирургије, гинекологије и акушерства за вршење оперативних захвата као и пружање едукације запосленим радницима (специјализантима).

Трошкови резервисања и амортизације исказани у износу 667.385 КМ у потпуности се односе на трошкове амортизације и то грађевинских објеката (12.720 КМ) и опреме (654.665 КМ). Примijeњене стопе амортизације на цјелокупну опрему у висини од 10% нису усклађене са важећим Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа („Службени гласник Републике Српске“ број 47/16), према којем је амортизациона стопа за електронске медицинске уређаје, инструменте, прибор и алате 20%, механичке и остале медицинске уређаје, инструменте, прибор и алате 14,3%, намјештај у стационарним установама за смјештај болесника и намјештај у ординацијама 11%, регистрована санитарска возила 30% и остали аутомобили 15,5%.

Нематеријални трошкови исказани у износу од 182.090 КМ односе се на трошкове услуга других здравствених установа (148.045 КМ за услуге патологије од ЈЗУ Болница Требиње, услуге лабораторије од ЈЗУ Дом здравља Невесиње као и услуге Института за заштиту здравља Републике Српске и ЈУ Завод за трансфузијску медицину Републике Српске), трошкове специјализација и стручног усавршавања (14.128 КМ), трошкове репрезентације (7.258 КМ), трошкове платног промета (3.213 КМ), трошкове премија осигурања (2.104 КМ) и друге трошкове (7.341 КМ).

Препоручује се директору да обезбиједи да се обрачун трошкова амортизације опреме врши по стопама утврђеним Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа.

6.1.1.3. Пословни добитак/губитак

У Билансу успјеха као разлика пословних прихода и пословних расхода исказан је пословни добитак у износу од 729.539 КМ.

6.1.2. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи исказани у износу од 375 КМ.

Финансијски расходи исказани у износу 80.454 КМ односе се на трошкове камата на дугорочна задужења и то по основу дугорочног кредита од „Нова банка“ а.д. Бања Лука (68.522 КМ) и дугорочног зајма од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (11.932 КМ).

6.1.3. Добитак/губитак редовне активности

У Билансу успјеха као разлика редовних прихода и редовних расхода исказан је добитак редовне активности у износу од 649.460 КМ.

6.1.4. Остали добици и губици

Остали добици исказани су у износу од 1.097.146 КМ, а односе се на отпис обавеза по основу застаре права на наплату доспјелих пореских обавеза (тачка 6.2.2.3. извјештаја).

Остали губици исказани су у износу од 192.445 КМ, а највећим дијелом се односе на отпис нето вриједност неупотребљиве опреме (169.384 КМ), поврат неискоришћених донираних средстава Фонду за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске према пројекту збрињавања медицинског отпада (14.464 КМ) и отпис залиха лијекова и медицинског материјала болничке апотеке (1.962 КМ).

6.1.5. Нето добит и губитак периода

У Билансу успјеха исказана је нето добит у износу од 1.554.161 КМ као разлика између остварених укупних прихода и укупних расхода.

6.2. Биланс стања

6.2.1. Билансна актива

Билансна актива је на дан 31.12.2022. године исказана у бруто вриједности од 9.140.429 КМ, исправке вриједности од 5.489.697 КМ и нето вриједности од 3.650.732 КМ, а чине је стална и текућа средства.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства исказане бруто вриједности од 8.686.092, исправке вриједности 5.447.974 КМ и нето вриједности од 3.238.118 КМ односи се на грађевинске објекте и постројења и опрему.

Нематеријална средстава која се користе, а која се односе на рачунарски програм за књиговодство, програм за обрачун плата и осталих личних примања и програм за вођење залиха лијекова и медицинског материјала болничке апотеке, нису призната у пословним књигама, што није у складу са чланом 3. став (1) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 104/21 и 59/22) и захтјевима МРС 38 – Нематеријална имовина, параграф 18, 21 и 22.

Грађевински објекти исказане бруто вриједности од 848.000 КМ, исправке вриједности од 332.980 КМ и нето вриједности од 515.020 КМ односе се на пословни објекат (450.000 КМ) и поткровље на пословном објекту (398.000 КМ) изграђено 2004. године из донаторских средстава. У наведеном пословном објекту, Болница је заједно са ЈЗУ Дом здравља Невесиње била смјештена од свог оснивања 1996. године до пресељења у уступљени јој пословни објекат 01.01.2015. године.

Болница је од 2015. године смјештена у пословном објекту власништва Фондације Добротворни фонд „Михајло Лабало“ Невесиње. Одлуком Фондације од 29.12.2014. године објекат је уступљен Болници на коришћење на неодређено вријеме без накнаде, с циљем унапређења квалитета здравствених услуга у Невесињу. Уговор о регулисању међусобних права и обавеза странака у вези са коришћењем наведеног објекта, није закључен. Премјештањем у нови објекат, закључен је Уговор о диоби непокретности од 18.02.2015. године између Болнице и ЈЗУ Дом здравља Невесиње, а Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове Бања Лука, Подручна јединица Невесиње је 25.02.2015. године донијела Рјешење о укњижби права

власништва Болнице над земљиштем (укупно 1.844,50 м²) и пословном зградом (укупно 1.965,52 м²). Болница није евидентирала вриједност припадајућег дијела права власништва над земљиштем према наведеном Уговору о диоби непокретности и Рјешењу о укњижби права власништва у складу са чланом 4. став (2) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 7 и 15. Такође, није евидентиран припадајући дио пословног објекта у складу са поменутиим Уговором о диоби непокретности и Рјешењем о укњижби права власништва и захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграфи 29 и 31-37.

Постројења и опрема исказани су у бруто вриједности од 7.838.092 КМ, исправке вриједности од 5.114.994 КМ и нето вриједности од 2.723.098 КМ, а односе се на нето вриједност опреме прибављене из властитих средстава (312.716 КМ) и опреме од донација (2.410.382 КМ).

Вриједност опреме прибављене из властитих средстава у току 2022. године повећана је за набављену опрему у вриједности од 128.499 КМ и то пет клима уређаја (7.748 КМ), медицинску опрему за операциону салу (6.388 КМ), инструменте за лапараскопију (6.924 КМ), осталу медицинску опрему (7.779 КМ) као и учешће у набавци ЦТ апарата (99.660 КМ). Смањење вриједности наведене опреме односи се на обрачунате трошкове амортизације за 2022. годину у вриједности од 32.817 КМ.

Донирана опрема исказана у бруто вриједности од 7.229.214 КМ, исправке вриједности од 4.818.832 КМ и нето вриједности од 2.410.382 КМ, највећим дијелом се односи на медицинску опрему и инвентар, болнички и канцеларијски намјештај, рачунарску опрему и другу опрему за пружање здравствених услуга. У току 2022. године, Болници је донирана опрема у укупној вриједности од 835.462 КМ и то:

- ЦТ апарат (600.000 КМ) од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске за санирање економских штета узрокованих епидемијом Covid 19 одобрен из буџета институција БиХ према Одлуци Савјета Министара БиХ,
- медицинске опреме (10 комада пацијент монитора од 49.145 КМ) од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске у оквиру Пројекта „Covid 19“,
- два респиратора и један пацијент монитор (139.497 КМ) од Развојног програма Уједињених нација у БиХ – UNDP БиХ и
- респиратор и машина за прање веша (46.820 КМ) од Црвеног крста Града Бијељина.

Смањење вриједности дониране опреме у току 2022. године односи се на обрачунате трошкове амортизације за 2022. годину (643.596 КМ) у корист разграничених прихода по основу примљених донација у складу са чланом 32. став (8) и 57. став (4) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 104/21 и 59/22) и МРС 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи, параграфи 24 и 26. Такође смањење вриједности опреме се односи на расхоровање неупотребљиве опреме набавне вриједности од 359.080 КМ, исправке вриједности од 189.696 КМ и нето вриједности од 169.384 КМ на терет губитака по основу расхоровања опреме, који се највећим дијелом односи на нето вриједност ЦТ апарата донираног 2014. године, који није био у функцији због неисправности (150.000 КМ), портаблни респиратор (7.020 КМ) и машину за прање веша (3.966 КМ).

У пословној евиденцији, Болница располаже значајном опремом чија је књиговодствена вриједност сведена на 0 КМ или је без исказане књиговодствене вриједности, а Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама нису

дефинисане рачуноводствене политике одмјеравања након почетног признавања у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 29.

Болница није дефинисала рачуноводствене политике за средства на којима је извршена процјена фер вриједности по моделу ревалоризације ранијих година, формирање ревалоризационих резерви и укидање ревалоризационих резерви систематским отписом вриједности средстава у току њиховог корисног вијека трајања у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграфи 31-41.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **изврши признавање нематеријалних средства која се користе у сврхе пословања у складу са захтјевима МРС 38 – Нематеријална имовина, параграф 18, 21 и 22 и чланом 3. став (1) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **сходно Уговору о диоби непокретности и Рјешењу о укњижби права власништва изврши признавање вриједности припадајућег дијела земљишта и одмјеравање након почетног признавања вриједности припадајућег дијела пословног објекта у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 7, 15, 29 и 31-37 и чланом 4. став (2) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и**
- **дефинишу рачуноводствене политике за некретнине, постројења и опрему складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграфи 29 и 31-41.**

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства исказана су у бруто вриједности од 454.337 КМ, исправке вриједности од 41.723 КМ и нето вриједности од 412.614 КМ, а односе се на залихе (175.596 КМ), краткорочна потраживања (135.806 КМ) и готовину и готовинске еквиваленте (101.212 КМ).

Залихе исказане у бруто вриједности од 217.319 КМ, исправке вриједности од 41.723 КМ и нето вриједности од 175.596 КМ односе се на залихе лијекова болничке апотеке, медицинског и санитетског материјала (175.042 КМ) и дате авансе (554 КМ), које су евидентиране у складу са чланом 32. став (8) и 54. став (4) Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државних помоћи, параграф 17. Исправка вриједности залиха односи се на издати алат и ситан инвентар у употребу.

Краткорочна потраживања исказана у бруто и нето износу од 135.806 КМ у потпуности чине потраживања од купаца која се односе на потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (135.208 КМ) и потраживања за закуп пословних просторија за децембар 2022. године од ЈЗУ Дом здравља Невесиње (598 КМ).

Потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске односе се на потраживања од Фонда након усаглашавања, а према закљученом Уговору о регулисању међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга осигураним лицима Фонда здравственог осигурања у 2022. години.

Готовина и готовински еквиваленти односе се на новчана средства на рачунима код пословних банака (97.512 КМ) и готовину у благајни (3.700 КМ).

6.2.2. Билансна пасива

Билансна пасива на дан 31.12.2022. године исказана је у износу од 3.650.732 КМ, а чине је губитак изнад висине капитала, дугорочна резервисања и дугорочне обавезе и краткорочне обавезе и резервисања.

6.2.2.1. Капитал

Структуру губитка изнад висине капитала, који је на дан 31.12.2022. године исказан у износу од 4.282.161 КМ, чине укупан губитак из ранијих година (6.195.698 КМ), основни капитал (140.702 КМ), ревалоризационе резерве (218.497 КМ) и нераспоређена добит текућег периода (1.554.161 КМ).

Основни капитал исказан у пословним књигама Болнице на дан 31.12.2022. године и основни капитал уписан у судском регистру у износу од 2.000 КМ нису међусобно усклађени, како је предвиђено чланом 22. Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 67/13, 15/16 и 84/19).

Ревалоризационе резерве су формиране ранијих година на основу ефеката промјене фер вриједности некретнина, постројења и опреме. Како је већ наведено у тачки 6.2.1.1. извјештаја, Болница није дефинисала рачуноводствене политике за процјену фер вриједности средстава, формирање ревалоризационих резерви и укидање ревалоризационих резерви систематским отписом вриједности средстава у току њиховог корисног вијека трајања од периода њиховог формирања (тачка 6.2.1.1. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбједи да се исказани основни капитал у пословним књигама и основни капитал уписан у судском регистру међусобно ускладе сходно члану 22. Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској.

6.2.2.2. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе исказане су у износу од 3.996.811 КМ.

Дугорочна резервисања исказана су у износу од 2.669.991 КМ, а односе се на разграничене приходе по основу примљених донација у сталним средствима и потрошном медицинском материјалу (тачке 6.2.1.1. и 6.2.1.3 извјештаја).

Дугорочне обавезе исказане у износу од 1.326.820 КМ односе се на дугорочне кредите у земљи (1.077.581 КМ) и остале дугорочне обавезе (249.239 КМ).

Дугорочни кредити у земљи односе се на дугорочне обавезе по основу кредита од банке (794.127 КМ) и дугорочног зајма од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (283.454 КМ).

Уговор о дугорочном кредиту и Анексу 1 уговора, закључен је са „Нова банка“ а.д. Бања Лука у вриједности од 1.700.000 КМ на период од осам година уз грејс период од годину дана за рефинансирање дугорочног кредитног задужења Болнице, измирење пренесених обавеза према добављачима, обавеза за неплаћене порезе и доприносе и обавеза према запосленима Болнице.

Уговор о зајму из 2008. године (150.763 КМ), Болница је закључила са Фондом здравственог осигурања Републике Српске у износу од 352.850 КМ. По наведеном зајму, закључен је Анекс 1 уговора од 2012. године према којем се Болница обавезала измирити дуг у износу од 112.471 КМ у периоду од 10 година уз грејс период од 24 мјесеца. Анексом 2 уговора од 2018. године дефинисано је измирење зајма у износу од 160.632 КМ на период од 10 година и уз 12 мјесеци грејс периода. Анексом 3 уговора из 2020. године, преостали износ главног дуга у износу од 63.954 КМ, ће бити измирен под условима под којим Фонд здравственог осигурања буде измиривао зајам према Влади Републике Српске.

Уговор о преносу кредитних средстава по основу супсидијарног споразума о преносу и реализацији кредита од 2011. године (132.691 КМ), Болница је закључила са Фондом здравственог осигурања Републике Српске у вриједности од 500.000 КМ, који ће бити измирен под истим условима под којим Фонд здравственог осигурања буде измиривао обавезе према Влади Републике Српске. Анексом 1 уговора од 2018. године дефинисано је да ће се остатак дуга од 245.536 КМ враћати у периоду од 10 година уз 12 мјесеци грејс периода.

Остале дугорочне обавезе исказане у износу од 249.239 КМ односе се на обавезе према Фонду здравственог осигурања ранијих година по основу разлике између дозначених средстава од Фонда и стварно извршених здравствених услуга Болнице из ранијег периода и то према Споразуму о измирењу дуга од 28.02.2010. године (49.994 КМ) и Споразуму о измирењу дуга од 22.01.2021. године (199.246 КМ) који ће бити измирен у 60 једнаких мјесечних рата уз грејс период од 36 мјесеци који тече од 01.01.2021. године.

6.2.2.3. Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања исказана су у износу од 3.936.259 КМ, а чине их краткорочне финансијске обавезе (321.774 КМ), обавезе из пословања (356.509 КМ), обавезе за плате и накнаде плата (2.534.694 КМ), остале обавезе (563.921 КМ) и обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине (159.361 КМ).

Краткорочне финансијске обавезе исказане у износу од 321.774 КМ се односе на дугорочне обавезе које доспијевају у року до годину дана и то по основу кредита од пословне банке (242.369 КМ) и дуговања према Фонду здравственог осигурања (зајма од Фонда од 16.575 КМ, обавезе по преузетом кредиту 25.335 КМ и обавезе по споразуму о измирењу дуга 37.495 КМ).

Обавезе из пословања исказане у износу од 356.509 КМ односе се на текуће обавезе према добављачима из Републике Српске (168.186 КМ) и добављачима Федерације БиХ (188.000 КМ).

Обавезе за плате и накнаде плата исказане у износу од 2.534.694 КМ односе се на обавезе за децембар 2022. године (223.604 КМ) и обавезе за порезе и доприносе из ранијих година (2.311.090 КМ).

Обавезе за плате и накнаде за децембар 2022. године чине обавезе за нето плате (137.209 КМ), порезе (11.345 КМ) и доприносе (75.050 КМ), а обавезе из ранијих година чине обавезе за порезе (177.470 КМ) и доприносе (2.133.620 КМ).

Рјешењем о одгоди плаћања пореског дуга од 19.09.2016. године у износу од 1.997.090 КМ за период 2011-2014. године, извршен је репрограма пореских обавеза у 60 једнаких анuitета по 33.285 КМ/мјесечно уз грејс период од 12 мјесеци са отплатом у периоду од 05.06.2017 – 05.05.2022. године. Болница није вршила измирење обавеза по наведеном репрограму пореског дуга. У складу са чланом 79., 81., 120. и 120а. Закона о пореском поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 78/20 и 37/22) рјешењима Пореске управе Републике Српске од 21.09.2022. године и 12.10.2022. године утврђена је застара права на наплату пореза и доприноса, осим доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, које не застаријева. Према наведеном, Болница је извршила отпис наведених обавеза у корист обрачунских прихода по основу смањења обавеза у износу од 1.097.146 КМ. За преостали дио пореског дуговања није утврђен начин измирења.

Остале обавезе исказане у износу од 563.921 КМ чине обавезе за децембар 2022. године (42.212 КМ) и обавезе из ранијих година (521.709 КМ). Остале обавезе за децембар 2022. године односе се на обавезе за бруто накнаде члановима Управног одбора (999 КМ), као и нето накнаде по уговорима о дјелу и уговорима о привременим и повременим пословима (13.632 КМ), порезе (7.396 КМ) и доприносе (20.184 КМ).

Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине исказане у износу од 159.361 КМ чине обавезе за трошкове принудне наплате према Пореској управи Републике Српске (142.488 КМ), обавезе за порезе и доприносе који терете послодавца (14.437 КМ) и обавезе за друге доприносе (2.436 КМ).

6.2.3. Ванбилансна евиденција

На позицијама ванбилансне активе и ванбилансне пасиве, Болница није исказала вриједност туђег пословног објекта у којем је смјештена на неодређено вријеме без накнаде од Фондације Добротворни фонд „Михајло Лабало“ Невесиње као и овјерене мјенице за обезбјеђење измирења дугорочног кредита банци “Нова банка” а.д. Бања Лука у складу са чланом 67. и 68. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору да обезбиједи да се вриједност пословног објекта од Добротворног фонда и мјеница за измирење дугорочног кредита исказује на позицијама ванбилансне активе и пасиве у складу са чланом 67. и 68. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу токова готовине на дан 31.12.2022. године Болница је исказала приливе готовине из пословних активности у износу од 5.447.809 КМ, одливе готовине из пословних активности у износу од 4.415.245 КМ и нето прилив готовине из пословних активности у износу од 1.032.564 КМ.

Одливи готовине из инвестиционих активности исказани су у износу од 728.499 КМ и нето одлив готовине из инвестиционих активности у износу од 728.499 КМ.

Приливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 375 КМ, одливи готовине из активности финансирања у износу од 308.078 КМ и нето одлив готовине из активности финансирања у износу од 307.703 КМ.

Готовина и готовински еквиваленти на почетку обрачунског периода исказани су у износу од 104.850 КМ, нето одлив готовине у току године у износу од 3.638 КМ, а готовина и готовински еквиваленти на крају године у износу од 101.212 КМ.

Биланс токова готовине сачињен је према захтјевима МРС 7 – Извјештај о токовима готовине и Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје Болнице за 2022. годину нису објелодањене информације у вези са сталности пословања, што није у складу са захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграф 25 и 26.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према достављеним информацијама за потребе ревизије, на дан 31.12.2022. године, против Болнице се води један судски спор у предмету накнаде штете у вриједности од 86.000 КМ (без ефеката обрачунатих камата). Болница је тужитељ у предмету накнаде штете у вриједности од 27.514 КМ (без трошкова поступка и камата).

У Напоменама уз финансијске извјештаје за 2022. годину нису објелодањене информације о потенцијалној имовини и потенцијалним обавезама према захтјевима МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграфи 28, 32, 86 и 89.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје сачињене су Напомене које пружају неопходне опште податке о Болници, прописима за израду годишњег обрачуна и основне податке које кориснику омогућавају разумијевање финансијских извјештаја. Међутим, у Напоменама уз финансијске извјештаје нису презентоване информације о:

- примијењеним рачуноводственим политикама у складу са MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграф 117,
- сталности пословања у складу са MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграф 25 и 26,
- основама за одмјеравање бруто књиговодствене вриједности, коришћене методе амортизације, коришћене стопе амортизације, средства по исказаним ревалоризованим вриједностима као и књиговодствене вриједности средстава која се привремено не користе, бруто књиговодствене вриједности потпуно амортизованих средстава која су у употреби, према захтјевима MPC 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграфи 73, 77 и 79,
- начину вођења залиха и промјенама на залихама у складу са MPC 2 – Залихе, параграф 36,
- потенцијалним обавезама и потенцијалној имовини, опис њихове природе, процјену њиховог финансијског ефекта, што није у складу са MPC 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграф 28, 32, 86 и 89,
- овјереним мјеницама за обезбјеђење измирења дугорочног кредита пословној банци и
- токовима готовине по сегментима који произилазе из пословних, инвестиционих и активности финансирања, што није у складу са MPC 7 – Извјештај о токовима готовине, параграф 14, 16 и 17.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације о примијењеним рачуноводственим политикама, сталности пословања и додатне информације у складу са захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Ревизијски тим

Зорана Тодоровић, с.р.

Мирослав Караћ, с.р.

Јелена Јованић, с.р.